

Venüs mü Daha Parlak, Kutup Yıldızı mı?

Gökyüzünün en ünlü takımyıldızı olan Büyük Ayı, Kutup Yıldızı'nı bulmamızı sağlar. Havanın ısındığı bu günlerde hem Büyük Ayı'yı hem de Küçük Ayı'yı gözlemlemeye ne dersiniz?

Büyük Ayı Takımyıldızı, yalnızca en parlak yedi yıldızı görüldüğünde bir kepçeye benzer. Ancak sönük yıldızları da görülebilirse şeklinin bir aya benzediği fark edilir. Kepçenin sapına benzettiğimiz yıldızlara aslında ayının kuyruğunu oluşturur.

Kutup Yıldızı'nın bulunduğu Küçük Ayı Takımyıldızı da aya benzer. Ancak Küçük Ayı daha sönük yıldızlardan oluştuğundan, onu bulabilmek için önce Büyük Ayı'yı bulmak gerekir.

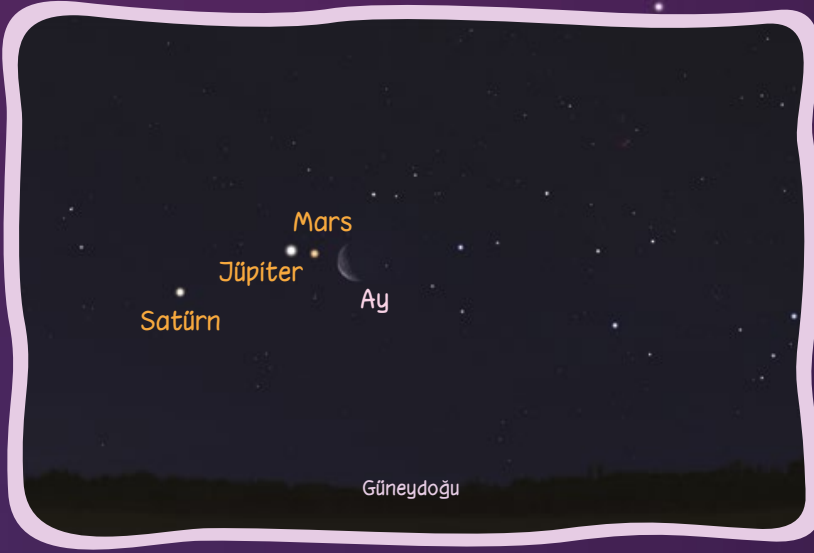
Büyük Ayı ve Küçük Ayı takımyıldızları Kuzey Yarımküre gözlemcileri için her zaman gökyüzündedir. Bir gece boyunca ya da birkaç gece üst üste aynı saatte Büyük Ayı Takımyıldızı'na bakarsak gökyüzünde bir çember çizerek yer değiştirdiğini fark ederiz. İlkbahar aylarında kuzeydoğudan kuzeye doğru dolanan Büyük Ayı, yaz aylarında kuzeybatı yönüne doğru dolar. Sonbahar ve kış aylarındaysa kuzeybatıdan kuzeye doğru geçer ve alçalır. Ufka çok yaklaştığından bazı yıldızları ufku altında kalır. Bu durumda gökyüzünde bulmak zorlaşır. Büyük Ayı'nın bu hareketinin nedeni Dünya'nın kendi ekseninde ve Güneş'in çevresinde dönmesidir. Aynı nedenle tüm takımyıldızları yıl boyunca yavaşça doğudan batıya doğru dönmüş gibi

Mart ve nisan aylarında Büyük Ayı Takımyıldızı, ilerleyen saatlerde yükselecek. Akşamın her saatinde işaretçi yıldızlar Dubhe ve Merak sayesinde Kutup Yıldızı'nı kolayca bulabileceğiz.

gözlemleriz. Bu hareketi yapmayan tek yıldız Kutup Yıldızı'dır. Çünkü Kutup Yıldızı, Dünya'nın kuzeyinde ve dönüş eksenine aynı doğrultudadır. Dünya döndükçe yeri değişmez. İşte bu özelliği nedeniyle yön bulmak için kullanılan bir yıldızdır. Diğer tüm yıldızlara Kutup Yıldızı'nın çevresinde dolanıyormuş gibi görünür.

"Gökyüzünün en parlak yıldızı Kutup Yıldızı'dır." diye duymuş olabilirsiniz. Bu bilginin aksine Kutup Yıldızı çok parlak değildir. Yine de Kutup Yıldızı'nı bulmak, Büyük Ayı Takımyıldızı'nı bulduğumuzda çok kolaylaşır. Bu aylarda akşamları kuzeydoğu yönünde gözlemlenen Büyük Ayı, dik duran bir kepçe gibidir. Kolayca fark edilen kepçenin çukur kısmı kuzeye bakar. Kepçe çukurunun en yüksekte görülen Merak ve

18 Mart sabahı Güneş doğmadan önce güneydoğu ufku baktığımızda, Ay'ın yakınında üç gezegen göreceğiz: Mars, Jüpiter ve Satürn.

Dubhe adlı iki yıldız, Kutup Yıldızı'nı bulmak için işaretçi yıldızlardır. Bu iki yıldızın aralarındaki uzaklığı bir birim kabul edelim. Bu doğrultuda kuzey yönüne doğru beş birim ilerlersek Kutup Yıldızı'na ulaşırız. Böylece Küçük Ay'ın kuyruğunu da bulmuş oluruz.

İlkbahar İlimi

Kış aylarında hava erken kararıyor, sabahları da Güneş geç doğuyordu. Bahar aylarına girdiğimiz bugünlerde havanın giderek daha erken aydınlandığını fark edeceksiniz. Kış boyunca gece, gündüze göre daha uzun sürüyordu. 20 Mart günüyse gece ve gündüz süresi eşitlenecek. İlkbahar ekinoksu da denen bu günden itibaren geceler kısalacak, gündüzler uzayacak. Bu süreç 21 Haziran'a kadar devam edecek ve o gün en uzun gündüzü yaşayacağız.

Gezegenler

Parlak gezegenler mart ve nisan ayları süresince gökyüzünde. Satürn, Mars, Jüpiter ve Merkür'ü sabah, Venüs'ü de akşam gözlemleyeceğiz.

18 Mart sabahı Satürn, Mars ve Jüpiter birbirlerine yakın konumda olacak. O sabah Ay da gezegenlere eşlik edecek. Ay ve gezegenlerin bu görüntüsünü kaçırırsak 15 Nisan'da yine görebileceğiz. Plüton da bu gezegenlere yakın konumda ancak çok uzakta olduğundan gözlemlenemeyecek.

Her sabah gökyüzüne baktığımızda Mars'ın bir miktar yer değiştirdiğini göreceğiz. 20 Mart'ta Jüpiter'e çok yakın gözlemlenecek olan Mars, 21 Mart'ta Satürn'e yakın gözlemlenecek.

Merkür, mart ayı sonuna kadar sabah saatlerinde gözlemlenecek. Ancak ufka yakın olduğu için gözlemlemek zor olacak. 21 Mart sabahı Merkür, Ay'ın sol tarafında olacak. Böylece Merkür'ü kolayca bulabileceğiz.

Akşamları gökyüzünde görebileceğimiz tek gezegen Venüs. 28 Mart'ta Venüs Ay'a yakın konumda gözlemlenecek.

16 Mart
Sondördün

24 Mart
Yeniay

1 Nisan
İlkdördün

8 Nisan
Dolunay

Ay'ın
Evreleri

Burcu Parmak